

УДК 372.8(004):378:6(375)

Близнюк М.М.

Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕТНОДИЗАЙНУ: ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ, ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Близнюк М.М. Інформаційно-комп'ютерні технології у підготовці фахівців етнотдизайну: інтеграційні процеси, педагогічна практика. Розглянуто питання інтеграції інформаційно-комп'ютерних технологій до процесу підготовки фахівців у галузі етнотдизайну. Здійснено аналіз навчання комп'ютерних технологій та етнотдизайну, образотворчо-виразних можливостей застосування комп'ютерних технологій до творчості художника – фахівця в галузі етнотдизайну. В той же час наукова новизна і теоретична значущість визначається і в підході до розгляду творчості фахівця в галузі етнотдизайну з точки зору впливу на нього технологічного розвитку.

Ключові слова: інтеграція, комп'ютерна технологія, етнотдизайн.

Близнюк Н.Н. Информационно-компьютерные технологии в подготовке специалистов этнодизайна: интеграционные процессы, педагогическая практика. Рассмотрены вопросы интеграции информационно-компьютерных технологий в процесс подготовки специалистов в области этнодизайна. Осуществлен анализ обучения компьютерных технологий и этнодизайна, изобразительно-выразительных возможностей применения компьютерных технологий в творчестве художника – специалиста в области этнодизайна. В то же время научная новизна и теоретическая значимость определяется и в подходе к рассмотрению творчества специалиста в области этнодизайна с точки зрения влияния на него технологического развития.

Ключевые слова: интеграция, компьютерная технология, этнодизайн.

Blyznyiuk N.N. Information and computer technologies in the training of specialists ethnographic design: integration processes, the pedagogical practice. Considered the issues of integration of information and computer technologies in the process of training of specialists in the field of ethnographic design. The analysis of the training of computer technologies and ethnographic design, graphic-expressive possibilities of application of computer technologies in the work of the artist. At the same time, scientific novelty and theoretical significance is determined in the approach to the consideration of creativity specialist in the field of ethnographic design in terms of the influence of technological development.

Keywords: integration, computer technology, ethnographic design.

Постановка проблеми: Освоєння комп'ютерних технологій фахівцями-художниками у галузі етнотдизайну обумовлено стрімким розвитком і швидким поширенням персональних комп'ютерів, доступності використання в творчих майстернях, на виробництві і в індивідуальній творчості.

Розвиток і швидке вдосконалення програмного забезпечення, комп'ютерних технологій обробки і створення зображень на екрані по напрямках, пов'язаних з професійною діяльністю художників і дизайнерів, також сприяє поширенню і освоєнню комп'ютерних технологій.

Розрив між мистецтвом, з одного боку, і, з іншого боку, наукою і технікою, розвиток якої перетворив життя людей, існував завжди. Завдяки розвитку науки люди отримали нові засоби передачі і перетворення інформації. І ось поява і розвиток останніх визначає потужне вторгнення в структуру людської діяльності і життя, які до цього знаходилися під впливом різних ідеологій і мистецтва. У сфері мистецтва склалися впродовж століть потужні засоби дії на людську психіку через архітектуру і живопис, через музику і театр, через літературу.

І цілком природно те, що арсенал засобів мистецтва став використовуватися в комп'ютерних технологіях, всі ми стали свідками того, що на екранах комп'ютерів і телевізорів все більше місце займає машинна графіка і анімація, все частіше звучить комп'ютерна музика. Але поки що рівень використання досягнень мистецтва досить низький, і стоїть завдання його істотно підвищити [1]. З іншого боку, комп'ютерні технології є новим потужним інструментом для розвитку мистецтва. Для вирішення пограничних проблем мистецтва і техніки в 70-х роках професори Б.Ф. Сгоров, М.Б. Ігнат'єв і Ю.М. Лотман сформулювали новий науковий напрям – артоніку, який спрямований на виявлення і використання структурних досягнень мистецтва в техніці, і перш за все, в комп'ютерних науках. На основі артоніки сформувалася нова картина світу – комп'ютеризм, який протистоїть пануючому фізикалізму, і який спирається як на нові технологічні досягнення, так і на багатовіковий досвід створення і освоєння віртуальних світів, перш за все, в мистецтві і гуманітарних науках [1,3].

Зв'язок роботи з науковими програмами: Тема дослідження стала складовою частиною плану науково-дослідницької роботи кафедри дизайну Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв (Протокол №12 засідання кафедри від 02.06.2013р.). Попередні результати були апробовані автором у навчальних програмах курсів “Комп'ютерні технології в проектуванні”, “Основи комп'ютерної графіки”, “Основи комп'ютерних технологій”, “Мультимедійне проектування”.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Досвід використання апаратно-програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі певною мірою висвітлено в працях В.Г. Болтянського, В.П. Безпалька, В.Ю. Бикова, А.Ф. Верляна, А.М. Гуржія, Ю.О. Дорошенка, А.П. Єршова, М.І. Жалдака, В.М. Монахова, Н.В. Морзе, В.Д. Руденка, О.О. Жука та ін.

Проведений нами аналіз науково-методичної літератури показав, що для розуміння й усвідомлення проблем управління системою освіти в сучасних соціально-економічних умовах велике значення мають положення, викладені в працях В.П. Андрущенко, В.Ю. Бикова, А.М. Бойко, М.С. Вашуленка, І.П.Волкова, С.У. Гончаренка,

Надійшла до редакції 03.10.2013

А.М. Гуржія, В.О. Зайчука, В.Г. Кременя, І.Л. Лікарчука, В.М. Мадзігона, Н.Г. Ничкало, О.Я. Савченко та ін.

Загальні проблеми дизайн-освіти є предметом різнобічного дослідження науковців. Зокрема, О. Генісаретський визначив методологічні та гуманітарно-художні проблеми дизайну, І. Герасименко розробив технології виробництва художньо-конструкторського формотворення. В. Даниленко, Є. Лазарев розглядають дизайн як техноестетичну систему, В. Сидоренко – як проектну культуру та естетику дизайнерської творчості, О. Трошкін – як розвиток ініціативності майбутніх дизайнерів у процесі навчально-творчої діяльності. Г. Мінервін, І. Рижова вивчали соціальну природу дизайну. О. Фурса аналізує дизайн-освіту у мистецьких коледжах. Проблеми історичного і сучасного досвіду дизайн-освіти в Україні та за кордоном досліджували О. Боднар, С. Бойчук, В. Глазичев, П. Татіївський, О. Хмельовський, А. Чебикін, М. Яковлев та ін.

Мета роботи: Аналіз інтеграційних процесів щодо комп'ютерних технологій та етнодизайну, аналіз образотворчо-виразних можливостей вживання комп'ютерних технологій до творчості художника – фахівця в галузі етнодизайну.

Виклад основного матеріалу: Перехід до широкого використання інформаційно-комп'ютерних технологій (далі ІКТ) відбувся швидко і охопив абсолютно всі сторони життя світової громади взагалі та кожної людини зокрема. Цей процес почався з оснащення навчальних закладів сучасною комп'ютерною технікою, а згодом перетворився на більш широкий і складний із впровадження ІКТ в усі складові навчально-виховного процесу: від організації й адміністрування до використання навчальних і наочних посібників на уроках та в позаурочний час [4].

У Модельному законі про інформатизацію, інформатизацію та захист інформації, прийнятому на XXVI пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї держав-учасників СНД, дано таке визначення поняття інформаційних технологій: «... методи та способи пошуку, збирання, зберігання, оброблення і передавання (розповсюдження) інформації на основі використання комп'ютерних та інших технічних пристроїв, програм для електронних обчислювальних машин і засобів зв'язку» [5].

Отже, комп'ютерна техніка є лише засобом для використання інформації. Поняття ж інформатизації (від англ. informatisation) на сьогодні визначається як «сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян і суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної і комунікаційної техніки» [4]. Якщо використати визначення інформатизації щодо навчального закладу чи навчального процесу, то стає зрозумілим, що тільки присутність комп'ютерної техніки, навіть найпотужнішої та найсучаснішої, не є достатньою для повного розкриття цього поняття [1].

Комп'ютерні програми для створення орнаментів, візерунків, спеціалізовані креслярські, архітектурні і дизайнерські програми для розробки планувальних, розгорткових і створення тривимірних зображень декорацій, реквізиту, костюмів, логотипів, універсальні програми створення і обробки зображень, а також програми створення 2-х і 3-х мірної комп'ютерної графіки і анімація все більше знаходять вживання в екранних роботах.

Комп'ютерні технології створення і обробки зображень, як матеріал і інструмент розширили горизонт художньої творчості, вплинули на структуру образотворчої мови, додавши в нього дискретність і якісно підвищивши керованість, сприяли можливості детальної розробки його структурних елементів і систематизації художньо-виразних можливостей.

Доповнивши традиційні засоби виразності керованою трансформацією зображення в часі і її взаємодією із звуком і словом, комп'ютерні технології сприяли народженню нового вигляду екранної творчості – мультимедіа, що розуміється як синтез образотворчого мистецтва, режисури, літератури і музики.

Вплинувши на спосіб життя і професійну діяльність, комп'ютерні технології змінили картину світу комп'ютерної субкультури, в якій помітні розриви з культурною традицією.

Висновки. Дослідження прояснює шлях розвитку комп'ютерної графіки як в прикладних професіях екранної творчості, так і в станкових її формах, а також відповідає на питання – яким чином використовувати можливості комп'ютерних технологій, не розриваючи традицій. В той же час наукова новизна і теоретична значущість визначається і в підході до розгляду творчості фахівця в галузі етнодизайну з точки зору впливу на нього технологічного розвитку і функціонування мистецтва в субкультурі як телеології естетичного досвіду.

Результати дослідження можуть допомогти у формуванні уявлень про можливості вживання комп'ютерних технологій в творчій роботі, прояснити структуру образотворчої мови і допомогти навчанню художників, фахівців у галузі декоративно-прикладного мистецтва.

Подальший напрямок дослідження: Цікавим та актуальним, на нашу думку, є вивчення впливу інформаційних технологій та інформатизації на розвиток мистецтва і науки про мистецтво, вплив новітніх технологій на виникнення нових мистецьких течій та віянь. Не менш цікавою є тема реалізації мистецтва в мережі Інтернет [3].

Сучасний дизайнер зобов'язаний володіти сучасними технологіями (тобто вміти працювати з комп'ютером і користуватися спеціальними графічними програмами, установленими на ньому).

Ніщо не приходить саме, і навіть одарована людина не зможе інтуїтивно й самостійно, без навчання, досягти високого, професійного рівня.

Література:

1. Игнатъев М.Б. Компьютерные технологии в искусстве и средствах массовой информации – новое направление в образовании и науке [Електронний ресурс] / Игнатъев М.Б., Никитин А.В., Решетникова Н.Н. – Москва: EVA'98. – Режим доступу: https://eva.rsl.ru/old/98/rus98doc/d30_1_5.doc.
2. Близнюк М.М. Інформаційно-комп'ютерні технології: мистецький аспект. – Наукове видання. / Близнюк М.М. – К.: Каравела, 2006. – 272с. – ISBN 966-8019-23-7.
3. Цимбаленко Є.С. Інформатизація соціальних комунікацій: наукові концепції, правові складники та галузева структура: автореф. дис. канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.07/ Цимбаленко Є.С.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка: Київ, 2011. – 16с.
4. Монетов В.М. Выразительные возможности компьютерных технологий в творчестве художника экранных искусств: автореф. дис. канд. наук канд. искусствоведения: 17.00.03/ Монетов В.М.; ГИТР им. М.А. Литовчина: Москва, 2005. – 16с.
5. Сльникова О.В. Вимірювання рівня інформатизації навчального закладу [Електронний ресурс] / Сльникова О.В. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2008-2/08eovinz.htm>.